

Tribunaal

André Georgi

Tribunaal

the house of books

Voor Angelika

Oorspronkelijke titel: *Tribunal*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Suhrkamp Verlag, Berlin 2014

© 2014 Suhrkamp Verlag Berlin. All rights reserved by and controlled through Suhrkamp Verlag Berlin

© Vertaling uit het Duits: Lucienne Pruijs, 2014

© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2014

Omslagontwerp: *total italic*, Thierry Wijnberg

© Omslagfoto: Thinkstock/iStock

Foto auteur: © Jörg Dieckmann

Typografie: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 4589 6

ISBN 978 90 443 4590 2 (e-book)

NUR 332

www.thehouseofbooks.com

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

The House of Books is een imprint van Dutch Media Books bv

1

1 Haar ademhaling hapert, haar hartslag speelt bebop, de metronoom op 220 – daar gaat ie, Charlie.

Jasna is helemaal bezweet. Daar heeft ze een pesthekel aan. Haar T-shirt. Het kussen. De deken.

Het gebeurt haar te vaak de laatste tijd, dat is nieuw, dat kent ze niet van zichzelf. Slapen was nooit een probleem, zelfs in Albanië twee maanden geleden. Liggen, ontspannen, weg. Zonder dromen, totale ontspanning. Maar sinds tien dagen zijn er steeds weer die dromen. Altijd iets met dood, stank. Meestal rennen. Altijd verliezen.

Het duurt even voor ze de droom kwijt is, pas dan begrijpt ze waar ze eigenlijk is. Jasna staat op, doet een van de tralieramen open. De wereld buiten is één groot kliederwerk er-gens tussen donkergrijs en donkerdonkergrijs. De Noordzee mompelt wat en hangt de eeuwigheid uit, beneden op het strand jengelen meeuwen rond een verscheurde vis. 5.37 uur. Goedemorgen Nederland. Goedemorgen Scheveningen.

Buiten loopt – wie is dat? Op dit tijdstip waarschijnlijk Hilken. Buiten loopt dus Hilken waarschijnlijk zijn rondjes om het zomerhuis, met zijn machinepistool omgehangen. Oreskovič slaapt hiernaast, van zijn dromen wil Jasna niets weten. Heeft hij dromen? Waarschijnlijk pit die klootzak beter dan zij. Twee kamers verder ligt de dagploeg op de veldbedden te slapen: Hilkens mannen. Tien man, tien machinepistolen. Hier is hij veilig, Oreskovič, de kroongetuige. Tot zijn grote optreden vandaag voor het tribunaal, Den Haag, Churchillplein 1, zaal 3.112.

Jasna trekt het natte T-shirt uit en pakt een trui uit de kast, grijpt dan haar rode badjas – tenminste een beetje kleur.

De peuken nog. Aansteker. En naar buiten.

De metronoom staat nu op 180.

5.39 uur. Charlie Parker komt langzaam tot bedaren.

Het komt allemaal goed, je zult het zien, denkt Jasna, het gaat lukken. Je hebt Oreskovič uit Tirana, Albanië hierheen gekregen, naar Den Haag, Nederland. De prijs: wallen onder je ogen, een paar slapeloze nachten – nou en? Mijn leven was de laatste maanden oké. De prijs die ik betaal, is niet te hoog. Het was de moeite waard. Mijn leven is oké.

170.

165.

Geleidelijk aan kan ook Coleman Hawkins het bijhouden.

160.

Alles is in orde. Laat je niet gek maken.

158.

Ik zal hem afleveren.

Jovan Oreskovič, de kroongetuige.

Churchillplein 1.

Zaal 3.112.

Vandaag om tien uur.

Hij zal getuigen en ik heb gewonnen. Mijn leven is oké.

2 Hilken ontfutselt aan de vroege ochtend zijn meest duistere geheimen. Met nachtkijker en machinepistool. Slechtgehumeurd omdat hij sterft van de kou en zijn nachtdienst er nog steeds niet op zit. Omdat hij oververmoeid is en daarom de zeven komma vier graden boven nul als vijf graden onder nul en als een persoonlijke belediging ervaart. Het is veel te koud voor de tijd van het jaar, ongebruikelijk.

Een eindje verderop komt Jasna uit het zomerhuis en

loopt naar het water. In haar rode badjas, veel te dun gekleed.

Wat is er met haar, denkt Hilken terwijl hij haar nakijkt. Ze is veel te vroeg, ze vertrekken pas om halfnegen, wat doet ze nu al hier?

Hij loopt terug naar het huis. Haalt een thermosfles. Een deken. En loopt haar achterna. Hij haalt haar vooraan in op het strand, waar de vloed stukken van afhapt, op honderd meter van het discreet afgeschermd zomershuis.

Hilken gaat naast Jasna zitten. Legt de deken om haar schouders. Ze schenkt hem een glimlach. Waartegen hij geen bezwaar heeft. Jasna biedt hem een sigaret aan. ‘Bedankt,’ mompelt hij. Ze geeft hem een vuurtje en steekt er zelf ook een op.

Sinds een kleine twee weken hangen ze hier samen rond. En sinds een kleine twee weken lijkt ze steeds meer in zichzelf gekeerd. Ze is voortdurend gespannen, uitgeput. Haar vertrouwen in de wereld lijkt beschadigd. Misschien heeft ze de afgelopen maanden te veel hooi op de vork genomen. Maar het is gelukt. Ze heeft Oreskovič hierheen gekregen. Een klus die haar zeventien maanden heeft gekost. Zeventien verpeste maanden van mijn leven – woorden van Jasna Brandič een week geleden.

Beseffen M’Penza en Peneguy eigenlijk wel wat ze aan haar hebben? denkt Hilken, terwijl hij de thermosfles open schroeft. Hij schenkt koffie voor haar in.

‘Ik moet hier weg,’ zegt ze. ‘Elke nacht hetzelfde gelazer, ik moet hiervandaan.’

‘Een paar dagen nog, dan ben je van hem af,’ zegt Hilken.

Jasna drinkt en kijkt achterom naar het huis. De meeste ramen zijn nog donker. Alleen in de gemeenschappelijke ruim-

te brandt al licht. En daarnaast ook. Dat is de kamer van Oreskovič.

‘Wat is er met hem?’ vraagt Jasna. ‘Is hij ook al wakker?’

‘Vanaf vier uur.’

‘Vanaf vier uur?’

Jasna trapt haar peuk in het zand. Waarom zou het met Oreskovič beter gaan dan met mij? denkt ze.

‘Hopelijk verknalt hij zijn getuigenverklaring niet,’ zegt ze. ‘Hopelijk stort hij niet op het laatste moment in.’

‘Laten we naar binnen gaan, het is veel te koud hier buiten,’ zegt Hilken. ‘Straks stort jij nog in!’

Jasna volgt Hilken terug naar het huis en kijkt naar het raam van Oreskovič.

Zeventien verpeste maanden voor die twee uur van vandaag, denkt ze en ze merkt hoe haar nervositeit weer komt opzetten.

Twee uur zijn er voor de getuigenverklaring van Oreskovič ingeruimd. Vroeg in de middag zal hij hier terug zijn. Al het gedoe eromheen kost ongeveer 20.000 euro. Per dag. Dat heeft het tribunaal ervoor over om Kovač voor zijn rechter te brengen.

Het moet Oreskovič lukken.

Anders is alles voor niets geweest.

3 Een enorme heisa buiten voor het tribunaal op Churchillplein 1; de politie van Den Haag heeft het druk vanmorgen. Voor de versperringen staan zo’n twintig politiebusjes. De politie draagt kogelwerende vesten, tussen hen patrouilleren een paar jongens van een elite-eenheid met machinepistolen. Achter de versperringen verzamelen zich de demon-

stranten met posters tegen Kovač en ze warmen zich op met spreekkoren. Niemand heeft rekening gehouden met wat hier zou gebeuren. Ten eerste vanwege de kou. Ten tweede is Kovač niet de eerste die voor het tribunaal verschijnt. Bovendien viel niet te verwachten dat de demonstratie uitgerekend op de drieënvijftigste procesdag zou escaleren. Laat staan op de vroege ochtend!

Het is Huysman inmiddels wel duidelijk dat hij gezien de steeds agressievere spreekkoren versterking moet aanvragen. Hij heeft te weinig manschappen. En de versperringen vindt hij er veel te gammel uitzien. Als de demonstranten erdoorheen willen breken, zullen die paar traliehekken en de betonnen palen hen daar niet van weerhouden. En mijn mensen al helemaal niet, denkt Huysman, terwijl hij zich langs de versperringen naar de commandowagen haast, van waaruit hij de operatie coördineert.

Hij heeft de smoor in omdat hij onderschat heeft wat er zou gebeuren. Huysman wist natuurlijk van de oproepen, want de demonstratie was goedgekeurd, maar met deze omvang heeft hij geen rekening gehouden, een enorme misleun. Terwijl hij toch gisteravond thuis, bij het bekijken van de Facebook-groep van de demonstranten, al een eerste vermoeden kreeg van de dimensie die dit vandaag zou aannemen. Binnen een paar uur had het aantal 'likes' zich vertienvoudigd, omdat plotseling van alle kanten naar de site van de oproep voor de demonstratie werd gelinkt. Toen had ik al moeten reageren, denkt Huysman.

Het tribunaal heeft in negen jaar in totaal al 161 voormalige militairen, leden van paramilitaire eenheden en politici uit het voormalige Joegoslavië aangeklaagd wegens oorlogsmisdaden – maar niemand, zelfs Milošević in hoogsteigen

persoon niet, maakt bij de mensen zoveel los als Marko Kovać.

Bij Huysman is het niet anders. Hij heeft een dochter van drieëntwintig, Margret, die in Amsterdam scheikunde studeert. Toen hij zijn vrouw gisteren bij het avondeten over de Facebook-oproep met de onverholen dreigementen tegen Kovać vertelde, vroeg ze wat hij zou doen als Margret een van Kovać' slachtoffers was geweest. Als Kovać zijn mannen had bevolen haar te verkrachten. En als Huysman nu moest toekijken hoe Kovać de rechtbank tijdens het proces al tweenvijftig dagen lang met tactische handigheidjes voor schut zette. Waarom ze trouwens al dat geld steken in een proces tegen iemand die je, als je eerlijk was, het liefst tegen de muur zou willen zetten.

Zou ik dat willen, denkt Huysman. Kovać tegen de muur zetten?

Hij stapt in de commandowagen. Jaren geleden heeft hij zichzelf al een denkverbod opgelegd als het ging om het 'waarom'. Hij is hier voor de beveiliging, hij mag niet vragen wie hij beschermt of waarom, of wat hij zou doen als hij zelf mocht beslissen. Hij beschermt, om het even wie, om het even waarom, dat is zijn werk.

Huysman trekt het portier achter zich dicht en gaat aan de kleine tafel zitten waar zijn portofoon staat die niet afgeluisterd kan worden. Terwijl hij door de zwartgetinte, kogelvrije ramen van de commandowagen naar de demonstranten kijkt, geeft hij door: 'Het is even na achten. Er zijn veel meer demonstranten dan verwacht. We hebben versterking nodig. Stuur iemand. Maakt me niet uit waarvandaan, deze toeloop was niet te voorzien, ik heb meer mensen nodig!'

Buiten voor de wagen drukken de demonstranten tegen de

traliehekken. Ze zijn allemaal in het zwart. In de rouw. Met borden in het Nederlands, Engels en Servo-Kroatisch, in Latijns en in cyrillisch schrift.

Huysman hangt op en ziet de foto's van de vrouwen en meisjes die door de demonstranten omhoog worden gehouden. De met Photoshop bewerkte foto's van de brug: Višegrad in de vroege zomer van 1992, elf bruggenpijlers waden door een rivier van bloed, de Drina. Dat ligt er naar Huysmans smaak een beetje te dik bovenop.

Hij denkt aan zijn dochter Margret, maar hij kan zich nu geen afleiding permitteren en dwingt zichzelf om zich te concentreren.

Wat te doen als de demonstranten doorbreken? Ik moet de beveiligde zone vergroten. Maar hoe? Ik moet op zijn minst meer traliehekken laten komen. Maar dat zal de demonstranten nu juist hun macht laten voelen en hen aanmoedigen de versperringen te doorbreken.

Is het al te laat? Waarom heb ik gisteravond niet gereageerd? Heb ik te veel sympathie voor die demonstranten? Zou ik Kovač tegen de muur zetten?

4 Twee politieagenten doorzoeken het vertrek met bomhonden. Routine. De laatste check. Door de vensters horen ze het gedempte geschreeuw van de demonstranten. Afgezien van hen tweeën is er niemand in zaal 3.112, want de bomhonden – Castor en Pollux – mogen niet onnodig worden afgeleid.

Castor snuffelt aan de zitplaatsen van de rechter, de aanklager en de advocaat, Pollux aan de tien rijen stoelen met elk tien plaatsen voor de toeschouwers. De laatste rij is ge-

reserveerd voor de journalisten. Er blijven slechts negentig plaatsen over voor het publiek; erg weinig gezien de explosieve kracht van deze procesdag. Maar Huysman had pertinent geweigerd nog meer publiek toe te laten.

Ten slotte leiden de twee politiemannen hun honden naar de voorkant van de zaal, naar de kooi van kogelvrij glas die een salvo van een machinegeweer kan tegenhouden en waar Kovać in zal zitten. Ook hier vinden de honden niets, het vertrek is clean.

‘We zijn klaar,’ zegt een van de twee politiemannen in zijn portofoon en beiden brengen hun honden naar de auto die hen naar de kazerne zal terugbrengen. Een zittingsbode komt binnen en zet een bordje neer: DR. PENEGUY. PROSECUTOR. En de bordjes voor Kovać en zijn advocaat.

Veel tijd is er niet meer. De mensen van de security in hun kogelwerende vesten en met hun pistolen verspreiden zich over de zaal. Vandaag moet het eindelijk lukken Kovać schuld te bewijzen.

De beschuldigingen: moord en aanstichting tot moord in 3953 gevallen. Verkrachting en aanstichting tot verkrachting van meisjes en vrouwen in de leeftijd tussen 12 en 72 jaar.

Plaats delict: Višegrad aan de Drina, bij de grens tussen Servië en Bosnië-Herzegovina. Om preciezer te zijn: de brug over de Drina en het hoger gelegen Vilina Vlas-hotel, waar de ‘Wolven’ van Kovać een paar maanden ingekwartierd waren. Vanuit de bruidssuite, het onderkomen van Kovać, had je het beste uitzicht op de brug, waar Kovać en zijn Wolven 3953 moslims, merendeels mannen, hebben geëxecuteerd en daarna in de Drina hebben gedumpt. Elf pijlers waden door een rivier van bloed.

Periode: van de vroege zomer tot de herfst van 1992.

Tot nog toe is het Peneguy, de aanklager, niet gelukt te bewijzen dat Kovač aan het hoofd van de commandostructuur heeft gestaan.

Maar vandaag, na tweeënvijftig procesdagen, moet juist dat gaan lukken – als Oreskovič, de kroongetuige, het niet laat afweten. Vandaag zal hij zijn getuigenis, die tot nu toe alleen op schrift staat, voor het gerecht herhalen, en de vragen van Kovač' advocaat en mogelijk van Kovač zelf moeten beantwoorden. De lucht zindert nu al van nervositeit.

Vier mannen van de security gaan rond de eveneens met pantserglas afgeschermd plaats van de kroongetuige zitten. Oreskovič loopt ernstig gevaar, want hij is niet zomaar iemand. Hij was – na Branko – de plaatsvervanger van Kovač in de hiërarchie van de Wolven. Tijdens de Bosniëoorlog was Oreskovič op de hoogte van alle beslissingen van Kovač.

De coördinator van de security checkt het vertrek voor de laatste keer. Zijn mannen hebben zich over de ruimte verspreid. De plaats van de kroongetuige is veilig. Huysman heeft het veiligheidspersoneel 's morgens vroeg op het laatste moment nog een keer verdubbeld. Op de honderd plaatsen in het publiek staan vijftien gewapende mannen van de security. 'We zijn zover,' zegt de coördinator via de portofoon tegen een collega die beneden in de hal wacht tot hij het publiek binnen kan laten. 'De journalisten alsjeblieft eerst.'

5 Peneguy had net zo goed in Den Haag ergens een studentenkamer kunnen nemen, want het maakt eigenlijk niet uit waar hij overnacht. Hij is toch altijd op kantoor.

Peneguy is veel te laat. Gisteren kon hij ook niet slapen. Tegen twee uur 's nachts was hij zich gaan opwinden, over

zichzelf. Vandaag is de dag waar ze sinds maanden naartoe hebben gewerkt, en hij kon niet in slaap komen. Een whisky – die had hij van M'Penza voor zijn tweeënveertigste verjaardag gekregen. Nog een. En nog een. En daarna nog een slaaptablet. Toen was het halfdrie.

Nu zit die stomme slaaptablet nog steeds in mijn kop en verstopt mijn cortex, of hoe dat ook heten mag. Daar waar je denkvermogen zit. En waar het ook vandaag maar beter kan zitten.

Scheerschuim in zijn handpalmen. Inwrijven. In de spiegel kijken. Kom op jongen, begint hij zichzelf aan te moedigen. Even op gang komen, collega. Je zult het heus niet verprutsen. 70 procent dossiers. Er kan je niets gebeuren. Of ben je bang voor Kovač? Bullshit, Kovač ken ik van binnen en vanbuiten. Maar wat is Kovač met Oreskovič van plan?

Peneguy weet dat Kovač getuigen graag zelf ondervraagt wanneer hij in het nauw zit. Dat mag hij, want hij heeft zich als zijn eigen verdediger laten inschrijven. En Kovač heeft charisma, zoals dat heet. Zelfs in een glazen kooi, zelfs als verdachte krijgt hij het voor elkaar getuigen te intimideren. En ze buitengewoon behendig belachelijk te maken, zodat je hem niet echt kunt klemzetten. 'Je' ben ik in dit geval, denkt Peneguy.

'Ja?' Er werd op de badkamerdeur geklopt.

'Het wordt zo langzamerhand tijd,' zegt Caflish aan de andere kant van de deur.

'Ja.'

Peneguy slaat een pil tegen de hoofdpijn achterover en gaat verder met scheren. Natuurlijk snijdt hij zich. Het bloed vermengt zich met het scheerschuim.

Klungel. Hoe kun je nou zo stom zijn, collega? Beheers je toch.

‘Het spijt me, sir,’ zegt Caflish opnieuw. Dat moet hij doen, dat is zijn werk. ‘Ik moet u echt vragen om op te schieten.’

Peneguy schreeuwt door de deur of hij hem tenminste op de wc een moment alleen kan laten. Maar dan: ‘Neem me niet kwalijk. Ik kom eraan. Twee minuten. Dan ben ik startklaar.’

Het bloed op zijn wang doet zijn uiterste best er theatraal uit te zien.

Peneguy lost sommige problemen het liefst op door ze te negeren. Begrijpelijk, als je zijn bureau ziet. Hij trekt het scheermes door het schuim. Water erover. Kijken. Klein wondje maar, een stukje wc-papier erop.

Caflish klopt. ‘U hebt het me zelf gevraagd, sir.’

‘Ja, ja, ja.’

Kovać gaat dit nooit winnen. Iemand als Oresković hebben we nog nooit in de getuigenbank gehad. Zijn getuigenis zal Kovać de kop kosten. Daarmee pak ik hem.

‘Sir?’

Peneguy weet dat hij een podiumdier is. Als hij straks moet optreden, voor Kovać, de rechter, de pers en het publiek, zal hij zelfverzekerd zijn. Hij weet welk gezicht hij moet opzetten, hij kent het effect. En als de adrenaline erbij komt – wat kan er dan nog fout gaan? Ik moet er gewoon op vertrouwen dat lukt wat altijd lukt. Je kent jezelf inmiddels toch wel, collega.

‘Vijf minuten,’ roept Peneguy richting de deur. ‘Wil je een kop koffie voor me maken?’

Nee, nee, Kovać zal hem niet kleinkrijgen.

Peneguy bekijkt zichzelf nog eens in de licht getinte spiegel

van zijn luxueuze badkamer in zijn luxe appartement in hartje Den Haag, dat hij zichzelf gunt omdat hij een toevluchtsoord nodig heeft, en zijn toevluchtsoord heet luxe. Een tic die hij van zijn vader heeft geërfd, een fiscaal advocaat uit New York met een huis in de Hamptons. Peneguy wil ook weer terug naar New York, maar eerst heeft hij zichzelf een sabbatical verordonneerd. Vijf jaar schenkt hij aan het tribunaal om iets in beweging te krijgen.

En? Heb ik iets in beweging gekregen?

De spiegel is ongerust. Want Peneguy is absoluut nog niet het podiumdier. Zijn glimlach is die van een verliezer. En het wondje bloedt door het wc-papier heen. Niet meer dan een paar rode druppels, maar Kovać zal precies zien wat er met hem aan de hand is. Niet voor niets heeft Kovać het tot de top van de Wolven geschopt.

Kovać kan mensen lezen.

En Peneguy voelt zich een open boek.

Fuck.

6 Voor het zomerhuis staan drie limousines. Hetzelfde merk, Lexus, verlaagd, brede velgen, smalle banden zodat ze door een schutter moeilijker te raken zijn, getinte ramen, ondoordringbaar voor elke blik van buiten, kogelvrij, wat niet betekent dat ze bestand zijn tegen een langdurige beschieting door een machinepistool, maar een scherpschutter zal de ruit met één enkel schot niet kunnen doorboren. In ieder geval niet met de meeste kalibers.

De chauffeurs staan in hun zwarte pak naast hun wagen te wachten. Alle drie zijn ze grondig getraind, het kogelwerende vest onder hun colbert is amper te zien. Op een of

andere manier ligt er over deze ochtend, die qua belichting moeite heeft op gang te komen, een nerveuze en gespannen sfeer, die op de chauffeurs is overgeslagen. Ze roken, zeggen geen woord en staan te vernikkelen van de kou, terwijl de zee lusteloos voor zich uit mompelt.

Hoewel de officiële vertrektijd pas om halfnegen gepland staat, moet het drietal hier vanaf zeven uur wachten, want Jasna is wispelturig; ze houdt alle mogelijkheden open en verwacht dat de chauffeurs klaarstaan. De drie mannen hebben bij Hilken geïnformeerd wat er in het zomerhuis, waar ze niet naar binnen mogen, gebeurt en of de exacte vertrektijd intussen vaststaat. Natuurlijk weet Hilken helemaal niets, want Jasna voert het commando, en Jasna is berucht om haar zwijgzaamheid en in tijden als deze is ze nog achterdochtiger dan ze toch al was. Vanzelfsprekend weten de chauffeurs waarom. Als het erom gaat iemand als Oreskovič te vervoeren, bestaat altijd het gevaar van een aanslag door een scherpschutter. Vanzelfsprekend hebben ze getraind wat hun in dat geval te doen staat. Snelheid opvoeren, weg uit de gevarenzone, niet in rechte lijn rijden, het de schutter zo moeilijk maken als maar kan.

En toch is het vervoer de zwakke plek. Een limousine is kwetsbaar, ondanks alles. Dan zijn geheimen de beste bescherming, ontbrekende informatie biedt meer veiligheid dan kogelvrij glas of het machinepistool van Hilken.

Jasna haast zich uit het huis naar de chauffeurs. Ze draagt een zwart pak en ziet eruit als een zakenvrouw, als je haar schoenen niet zou zien – zwarte sneakers en geen pumps, zodat ze kan rennen als het moet. De douche van zo-even heeft de droom definitief verdreven, ze voelt de adrenalinekick al en dat maakt de nervositeit er niet bepaald beter op.

Jasna heeft over de demonstranten voor het tribunaal gehoord, de opkomst is groter dan verwacht. Huysman had blijkbaar een verkeerde inschatting gemaakt en Jasna moet bedenken welke ingang naar het tribunaal ze zo meteen moet kiezen. Misschien moet ze eerder gaan rijden, voordat de alsmaar uitdijende mensenmassa de straten volledig verspert. Peneguy heeft voorgesteld Oreskovič per helikopter te vervoeren, maar daar was Jasna tegen. Een helikopter was kwetsbaarder en de diensten hadden een bericht over een Stinger die de stad in was gebracht. Dus liever met de limousines, dat is beter. Peneguy heeft met de security niets van doen, dat is Jasna's pakkie-an, en M'Penza vertrouwde haar en helemaal sinds ze Oreskovič hier heeft weten te krijgen.

‘Komt u alstublieft naar binnen,’ zegt Jasna.

De chauffeurs gooien hun sigaretten op de grond en lopen naar haar toe. De veiligheidsmensen willen hen volgen.

‘Alleen de chauffeurs,’ zegt ze.

Dat bevalt de veiligheidsmensen niet. Wantrouwen over en weer. Wil ze daarmee soms zeggen dat een van ons een lek kan zijn?

‘Is er eigenlijk nog wel iemand die je vertrouwt?’ vraagt Hilken.

Maar Jasna heeft geen zin in discussies, ze geeft orders en daarmee uit. En het is haar werk Oreskovič om tien uur voor de rechter te brengen. Al het andere kan haar geen zak schelen.

‘Alleen de chauffeurs alstublieft.’

En de chauffeurs lopen langs haar heen naar het zomerhuis.

Vertrouwen is iets wat ik me morgen weer permitteer, wil ze tegen Hilken zeggen.